

Share with Care

Jezelf en je online reputatie beschermen

Lesoverzicht

Activity 1: **Wanneer je beter niets deelt**

Activity 2: **Iets privé houden**

Activity 3: **Interland: Berg van Voorzichtigheid**

Inleiding

Leerkrachten en ouders begrijpen hoe digitale foutjes iemands reputatie en privacy kunnen schaden en gevoelens kunnen kwetsen. Maar het kan moeilijker zijn om kinderen ervan te overtuigen dat schijnbaar onschuldige posts makkelijk verkeerd kunnen geïnterpreteerd worden door mensen voor wie ze niet waren bestemd. Ook in de toekomst.

Onderstaande activiteiten gebruiken concrete voorbeelden en discussies die aanzetten tot nadenken, om leerlingen bij te brengen hoe ze een positieve onlinereputatie onderhouden door hun privacy en persoonlijke informatie zelf te beheren.

Doelstellingen leerlingen

- ✓ Een positieve on- en offlinereputatie **creëren en onderhouden**.
- ✓ Andermans grenzen en privacy **respecteren**.
- ✓ Je digitale voetafdruk **begrijpen en beheren**.
- ✓ **Hulp vragen** aan een volwassene in lastige situaties.

Share with Care

Woordenschat

Onlineprivacy: een algemene term die meestal betrekking heeft op het vermogen om te controleren welke informatie je deelt over jezelf online en wie die informatie kan zien en delen.

Digitale voetafdruk (of digitale aanwezigheid): je digitale voetafdruk is alles wat je over jou kunt vinden online. Dit betekent onder andere foto's, audio, 'likes' en commentaren die je post op profielen van vrienden. Net zoals je voetstappen een afdruk achterlaten wanneer je stapt, laten ook je posts online sporen achter.

Reputatie: de ideeën, meningen, indrukken of overtuigingen die anderen over jou hebben. Iets waar je niet absoluut zeker over kunt zijn, maar waarvan je graag hebt dat het positief of goed is.

Persoonlijke informatie: informatie over een specifieke persoon. Bijvoorbeeld je naam, straat, woonplaats, telefoonnummer, e-mailadres, enz. Dit noemen we persoonlijke (of gevoelige) informatie. Denk goed na voor je dit soort informatie deelt online.

Oversharing: te veel informatie delen online – meestal gaat het over te veel persoonlijke informatie delen of te veel over jezelf vertellen in een bepaalde situatie of gesprek online.

Instellingen: het deel binnen een digitaal product, app, website, enz., waarin jij kunt bepalen en aanpassen wat je met wie deelt en hoe je account in elkaar steekt – inclusief je privacyinstellingen.

Share with Care: Activiteit 1

Wanneer je beter niets deelt

Vergelijk voorgewende geheimen met je kinderen om na te denken over privacyzones.

Doelstellingen

- ✓ **Begrijpen** welke soort informatie best geheim gehouden wordt.
- ✓ **Onthouden** dat iedereen het verdient dat zijn/haar privacybeslissingen gerespecteerd worden.
- ✓ **Identificeren** van andere soorten persoonlijke informatie die je online vindt.

Even praten

Waarom is privacy belangrijk?

Je digitale voetafdruk is wie jij bent online. Dat kan gaan over foto's, audio, video, teksten, 'likes' en comments die je op profielen van vrienden post. Net zoals het belangrijk is om offline positief aanwezig te zijn (bijvoorbeeld op school), is het belangrijk ook online positief te zijn.

Het internet maakt het makkelijk om te communiceren met familie, vrienden en mensen die dezelfde dingen leuk vinden. We sturen berichtjes, delen foto's en nemen deel aan gesprekken op sociale netwerken – soms zonder erover na te denken wie er allemaal meekijkt. Een foto of bericht waarvan je denkt dat het vandaag grappig en onschuldig is, kan verkeerd geïnterpreteerd worden door mensen van wie je dacht dat ze het nooit zouden zien – vandaag of in een verre toekomst. Staat iets op het internet, dan is dat moeilijk ongedaan te maken. Vergeet niet:

- Zoals alles op het internet is je digitale voetafdruk zichtbaar voor mensen die je nooit hebt ontmoet.
- Zodra iets door of over jou online staat, is het misschien wel voor altijd. Vergelijk het met een markeerpen: je kunt wat je schrijft niet meer wissen, ook al wilde je iets anders schrijven.

Net daarom is je privacy zo belangrijk. Je kunt je privacy beschermen door enkel de dingen te delen waarvan je zeker bent dat je ze wilt delen – anders gezegd, door voorzichtig te zijn met wat je online post en deelt. Waarom anders zou privacy belangrijk kunnen zijn?

Je moet ook weten wanneer je beter helemaal niets post – niet reageert op iemands post, foto of comment, of iets deelt dat niet waar is. "Denk na voor je iets post": iedereen heeft het wel al eens gehoord.

Het is dan ook een goed advies. Je eigen privacy en die van anderen respecteren doe je door na te denken over wat oké is om te posten, wie je post kan zien, welk effect het kan hebben op jezelf en op anderen, en wanneer je best helemaal niets post. Enkele vragen om verder over te discussiëren:

- Wanneer is het oké om een foto of video van iemand anders te delen?
- Waarom zijn geheimen zo moeilijk te bewaren?
- Is het soms oké om iemands geheim te verklappen?
- Wat als je om iemand geeft en je merkt dat er iets gepost wordt waardoor je voelt dat die persoon in gevaar is? Als je denkt dat je dat geheim moet delen, zou je die persoon dat dan eerst moeten vertellen voor je iets doet? Moeten ze weten dat je bezorgd bent?

Activiteit

1. Bedenk een personage van ongeveer jouw leeftijd: vraag je kinderen om de naam van het personage in het midden van een blad papier te tekenen of te schrijven, en eromheen 'persoonlijke' informatie over die persoon neer te schrijven of te tekenen.

2. Bekijk nu elk stukje persoonlijke informatie en ga na of het oké is om die informatie online te delen. Welk effect kan delen hebben op de onlinereputatie van het personage?

Lessen

Geheimen zijn slechts één soort persoonlijke informatie die we misschien privé willen houden of enkel delen met familie of vrienden die we vertrouwen. Heb je een geheim gedeeld, dan heb je niet meer helemaal onder controle wat ermee gebeurt. Welke andere soorten informatie moeten we zeker beschermen?

- Je thuisadres en je telefoonnummer
- Je e-mail
- Je paswoorden
- Je gebruikersnamen
- Je schoolwerk en andere documenten die je aanmaakt

Share with Care: Activiteit 2

Iets privé houden

Beoordeel een of enkele van de volgende scenario's met je kinderen en bespreek dan wat de beste privacyoplossing is voor elk scenario.

Doelstellingen

- ✓ **Bestudeer** hoe je privacykwesties vanuit verschillende standpunten kunt bekijken.
- ✓ **Begrijp** dat verschillende scenario's verschillende privacyniveaus vragen.

Even praten

Privacyscenario's: Wat moet je doen?

Scenario 1: Een kind dat je kent op school wordt gebeten door een vreemd insect en krijgt lelijke, veelkleurige uitslag op zijn buik. Het wil niet dat iemand anders het te weten komt.

- Hebben andere mensen het recht om dit te weten?
- Moet jij het hen zeggen?

Scenario 2: Iemand schrijft iets in een persoonlijk dagboek. Iemand anders kopieert dat en plaatst het online.

- Was het verkeerd van die andere persoon om dat te posten?
- Hoe zou jij je voelen wanneer iemand dit deed met iets wat je privé wilde houden?

Scenario 3: Iemand post "Geniet van je vakantie" op de socialemediapagina van een vriend.

- Had die vriend publiekelijk aangekondigd dat hij wegging? Wilde hij dat aan iedereen vertellen?
- Bestaan er andere manieren om deze boodschap mee te delen – bijvoorbeeld rechtstreeks een boodschap of bericht sturen?

Scenario 4: Je weet dat een leerling een vals socialemedia-account heeft aangemaakt om zich op een negatieve manier voor te doen als een andere leerling en hij vermeldt er ook de persoonlijke informatie van die leerling op.

- Heeft de andere leerling het recht om dat te weten?
- Moet iemand dit aan een leerkracht melden of een volwassene die hij vertrouwt? Hoe? En wat kan er gebeuren als niemand dat doet?
- Het is niet duidelijk wie dat account heeft aangemaakt, maar jij weet wie het heeft gedaan. Moet je het vertellen aan een volwassene die je in vertrouwen neemt?

Activiteit

Beoordeel vier scenario's met je kinderen en bespreek hoe elk scenario een andere privacyoplossing kan hebben.

Lessen

Andere situaties vragen andere oplossingen. Zowel online als offline. De privacykeuzes van anderen respecteren, is altijd belangrijk, ook al zou jij een andere keuze maken.

Share with Care: Activiteit 3

Interland: Berg van Voorzichtigheid

Het bergachtige stadscentrum van Interland is een plaats waar iedereen andere mensen ontmoet. Maar je moet heel goed opletten wat je deelt en met wie. Informatie verplaatst zich met de snelheid van het licht en er zit een oversharer onder de internauten die je kent.

Open een webbrowser op je desktop of mobiel toestel (bijv. tablet) en surf naar https://beinternetawesome.withgoogle.com/nl_be/interland/landing/berg-van-voorzichtigheid.

Even praten

Nadat de kinderen de Berg van Voorzichtigheid hebben ontdekt, zal dit deze vragen stimuleren om over de thema's van het spel te praten.

- Welk van alle posts die je gedeeld hebt in het spelletje, zou je in het echte leven het meest delen? Waarom?
- Beschrijf een moment waarop je per ongeluk iets gedeeld hebt dat je beter niet had gedeeld.
- Waarom denk je dat het personage in de Berg van Voorzichtigheid een oversharer wordt genoemd?
- Beschrijf het karakter van de oversharer en hoe zijn acties het spel beïnvloeden.
- Veranderde het spel Berg van Voorzichtigheid de manier waarop je in de toekomst zal nadenken over het delen van informatie?
- Noem één ding dat je anders zal doen nadat je de lessen hebt gevolgd en het spel hebt gespeeld.
- Geef één voorbeeld van een mogelijk negatief gevolg wanneer je iets deelt met het publiek in plaats van enkel met je vrienden?
- Welke stappen kun je ondernemen als je per ongeluk iets persoonlijks hebt gedeeld? Wat als iemand per ongeluk iets te persoonlijks met jou deelt?